

ANALYTICKÉ INFORMACE

Stavebnictví v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2006

- v mezikrajském srovnání je v Jihomoravském kraji druhý nejvyšší objem stavebních prací
- vysoké tempo růstu stavebních prací
- nárůst produktivity práce
- pokles počtu a změna struktury vydaných stavebních povolení, nárůst orientační hodnoty povolení

Stavebnictví jako jedno z hlavních odvětví hospodářství zaznamenalo v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2006 pozitivní vývoj. Významné ekonomické postavení si udržely **podniky s 20 a více zaměstnanci**, kterých působilo v roce 2006 **na území kraje** celkem 308 a ve srovnání s rokem 2000 se jejich počet zvýšil o více jak jednu desetinu. Stavební práce podle dodavatelských smluv (S) i základní stavební výroba (ZSV) vykázaly ve sledovaném období vysoké tempo růstu. U stavebních prací S byl průměrný roční nárůst 14,7 %. V mezikrajském srovnání patří Jihomoravský kraj dlouhodobě mezi kraje s nadprůměrným tempem růstu. Nejvýraznější růst stavebních prací v porovnání s předchozím rokem byl ve sledovaném období dosažen v roce 2006. Na této skutečnosti se mimo jiné podílely především příznivé klimatické podmínky, které stavbařům umožnily téměř nepřetržité stavební práce i v zimním období. Meziroční nárůst stavebních prací podle dodavatelských smluv dosáhl v roce 2006 v kraji 40,1 %, tedy nejvíce z krajů ČR.

Tab.1 Stavební práce v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2006¹⁾

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002 ¹⁾	2003 ¹⁾	2004 ¹⁾	2005	2006	Změna v %	
								2006/2000	průměrná roční
Průměrný počet vykazujících podniků	277	276	279	275	298	310	308	11,2	1,8
Stavební práce podle dodavatelských smluv celkem (mil. Kč b. c.)	23 484	26 742	28 813	32 972	35 568	38 203	53 522	127,9	14,7
z toho v tuzemsku	23 302	25 316	27 753	32 573	34 542	36 620	48 782	109,3	13,1
v tom:									
nová výstavba, rekonstrukce a modernizace	21 009	22 946	24 952	29 586	31 422	33 767	45 139	114,9	13,6
opravy a údržba	2 078	2 167	2 594	2 700	2 897	2 655	3 353	61,4	8,3
ostatní práce	214	203	207	287	223	198	290	35,5	5,2

¹⁾ stavební podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

¹⁾ bez promítnutí územních změn k 1. 1. 2005

Trvalou převahu ve **struktuře stavebních prací** S v tuzemsku má nová výstavba, rekonstrukce a modernizace, která představuje více jak 90 % objemu těchto prací. Téměř ve všech krajích (s výjimkou Olomouckého kraje a Hlavního města Prahy) připadal v průběhu let 2000 až 2006 na pozemní stavitelství vyšší objem prací, než na inženýrské stavitelství. To platilo i pro Jihomoravský kraj, kde v roce 2006 činilo pozemní stavitelství 57,7 % z objemu nové výstavby, rekonstrukcí a modernizací. Z celkového objemu pozemního stavitelství v České republice v roce 2006 připadlo na Jihomoravský kraj 15,8 %. V meziokresním srovnání se na stavebních pracech podle dodavatelských smluv ve sledovaném časovém úseku podílely nejvyšší měrou stavební podniky se sídlem v okrese Brno-město, jejichž podíl okolo 80 % objemu stavebních prací v kraji celkem souvisel se skutečností, že v tomto okrese sídlilo více jak 50 % stavebních podniků v kraji.

Od roku 2003 vykazovaly sledované stavební podniky se sídlem v Jihomoravském kraji narůstající objem stavebních prací S prováděných v zahraničí. Zatímco v roce 2003 činily tyto práce pouze 1,2 % z celkového objemu, v roce 2006 to už bylo 8,9 %, kdy v porovnání s rokem 2000 vzrostl podíl zahraničních prací ze 181,5 mil. Kč na 4 739,5 mil. Kč (v běžných cenách).

Nová výstavba, rekonstrukce a modernizace vzrostly v Jihomoravském kraji o 114,9 % oproti roku 2000. Nejvýznamnější rozvoj tohoto typu výstavby zaznamenali v okrese Vyškov, kde došlo ve sledovaném období k nárůstu o 221,8 % s průměrnou roční změnou 21,5 %. Vysoké tempo růstu se projevilo také ve většině ostatních okresů, především v okrese Brno-město (o 134,1 %). Naopak pokles u této výstavby zaznamenali ve srovnání roku 2006 a 2000 v okrese Brno-venkov (o 32,2 %) a Znojmo (o 2,1 %). V průběhu sledovaných let došlo také ve většině okresů Jihomoravského kraje k nárůstu objemu stavebních prací na opravy a drážbu. Nejvyšší vzestup objemu prací na opravy zaznamenal okres Břeclav s více jak šestinásobným

ANALYTICKÉ INFORMACE

nárůstem oproti roku 2000. Nadprůměrné tempo růstu vykázali v tomto ohledu také v okresech Vyškov (o 98,8 %), Blansko (o 192,7 %) a Brno-venkov (o 77,2 %). Naopak ke snížení objemu stavebních prací na opravy a údržbu došlo ve sledovaném období v okrese Znojmo (o 31,3 %).

Tab.2 Stavební práce podle dodavatelských smluv v letech 2000 až 2006 podle okresů^{*)}

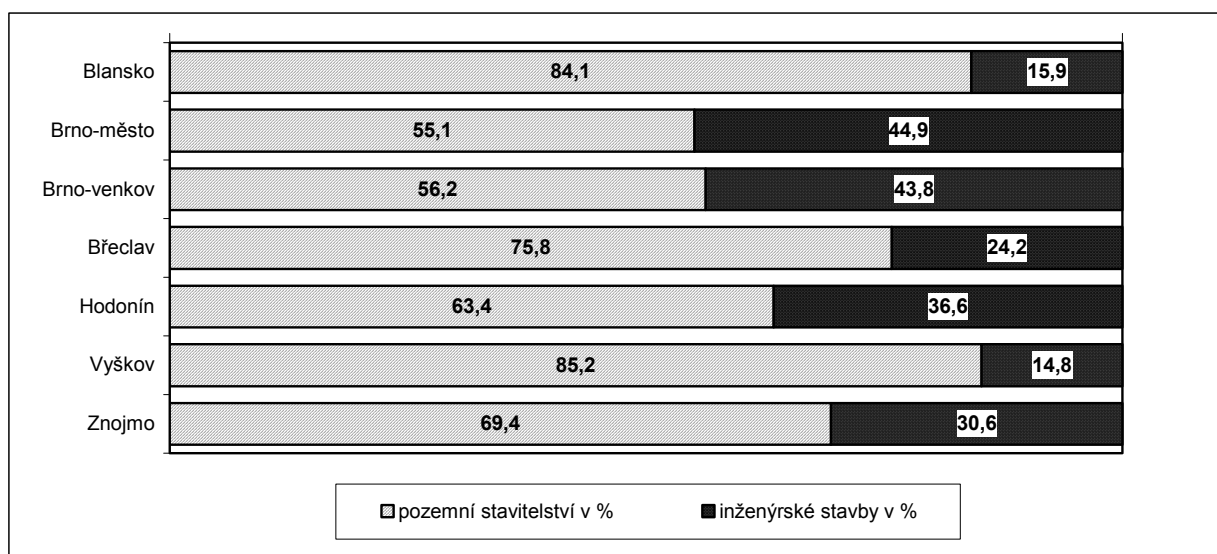
v mil. b. c.

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002 ¹⁾	2003 ¹⁾	2004 ¹⁾	2005	2006	Změna v %	
								2006/ 2000	průměrná roční
Kraj celkem	23 483	26 742	28 813	32 972	35 568	38 203	53 522	127,9	14,7
v tom okresy:									
Blansko	379	465	449	540	725	830	907	139,3	15,7
Brno-město	17 900	21 003	22 692	26 035	28 112	30 353	44 677	149,6	16,5
Brno-venkov	1 417	1 143	1 168	1 422	1 382	1 332	1 084	-23,5	-6,5
Břeclav	789	782	825	1 096	1 168	1 494	1 568	98,7	12,1
Hodonín	1 410	1 843	2 237	2 424	2 236	2 151	2 791	97,9	12,0
Vyškov	426	460	528	660	981	1 098	1 391	226,5	21,8
Znojmo	1 163	1 045	914	793	963	945	1 104	-5,1	-1,3

^{*)} stavební podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

¹⁾ bez promítnutí územních změn k 1. 1. 2005

**Graf 1 Struktura nové výstavby, rekonstrukcí a modernizací
v okresech Jihomoravského kraje v roce 2006**

Zatímco v průběhu let 2000 až 2003 se **počet zaměstnanců** (fyzických osob) snižoval, od roku 2004 se zaměstnanost ve stavebních podnicích zvyšovala. Ve sledovaném období byl v Jihomoravském kraji evidován po Hlavním městě Praze druhý nejvyšší průměrný počet stavebních podniků s 20 a více zaměstnanci v České republice. Více jak 50 % jich v kraji připadalo na okres Brno-město, nejméně naopak na okres Vyškov. V porovnání s rokem 2000 vzrostl v kraji celkový počet zaměstnanců těchto stavebních podniků o 6,6 % na 22,6 tisíc. V průběhu sledovaného období se neustále snižoval podíl dělníků na stavebních pracích z celkového počtu zaměstnanců, v roce 2000 činil 68,4 %, v roce 2006 to již bylo jen 64,6 % (i když v roce 2006 se meziročně jejich počet zvýšil o 8,9 %). Na jeden stavební podnik průměrně připadá 73 zaměstnanců. Více jak 67 % z celkového evidenčního počtu zaměstnanců v kraji připadá na okres Brno-město s průměrným počtem 97 zaměstnanců na jeden podnik. Nejmenší průměrný počet zaměstnanců na jeden podnik (37) byl zaznamenán v okrese Blansko.

Průměrná **měsíční mzda** zaměstnanců sledovaných stavebních podniků Jihomoravského kraje v průběhu let 2000 až 2006 rostla. V roce 2006 dosáhla průměrné výše 20 546 Kč a byla druhá nejvyšší v České republice po Hlavním městě Praze. V meziokresním porovnání dominuje dlouhodobě stavební výroba v Jihomoravském kraji okres Brno-město s 15 178 zaměstnanci v roce 2006, kteří pobírali průměrnou měsíční mzdu ve výši 22 958 Kč (oproti roku 2000 to znamená nárůst téměř o 70 %). Tato průměrná mzda

ANALYTICKÉ INFORMACE

o 13,1 % přesáhla republikový průměr. Naproti tomu nejméně byli ve sledovaném období odměňováni zaměstnanci v okrese Znojmo (14 292 Kč v roce 2006), jejichž mzda ve srovnání s rokem 2000 sice vzrostla o 36,5 %, byla však téměř o třetinu nižší než krajský průměr.

Tab.3 Zaměstnanost a mzdy v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2006^{*)}

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002 ¹⁾	2003 ¹⁾	2004 ¹⁾	2005	2006	Změna v %	
								2006/ 2000	průměrná roční
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby)	21 150	20 539	20 265	19 631	20 127	20 252	22 556	6,6	1,1
z toho:									
dělníci na stavebních pracích									
absolutně	14 465	14 139	13 811	13 293	13 432	13 371	14 565	0,7	0,1
v %	68,4	68,8	68,2	67,7	66,7	66,0	64,6	-3,8	
Průměrná měsíční mzda zaměstnance v Kč	12 815	13 801	14 745	15 930	16 937	17 668	20 546 ²⁾	60,3	x
Produktivita úprave ze stavebních prací podle dodavatelských smluv (Kč b. c.)	1 110 337	1 301 982	1 412 821	1 679 612	1 767 159	1 886 376	2 372 872	113,7	13,5

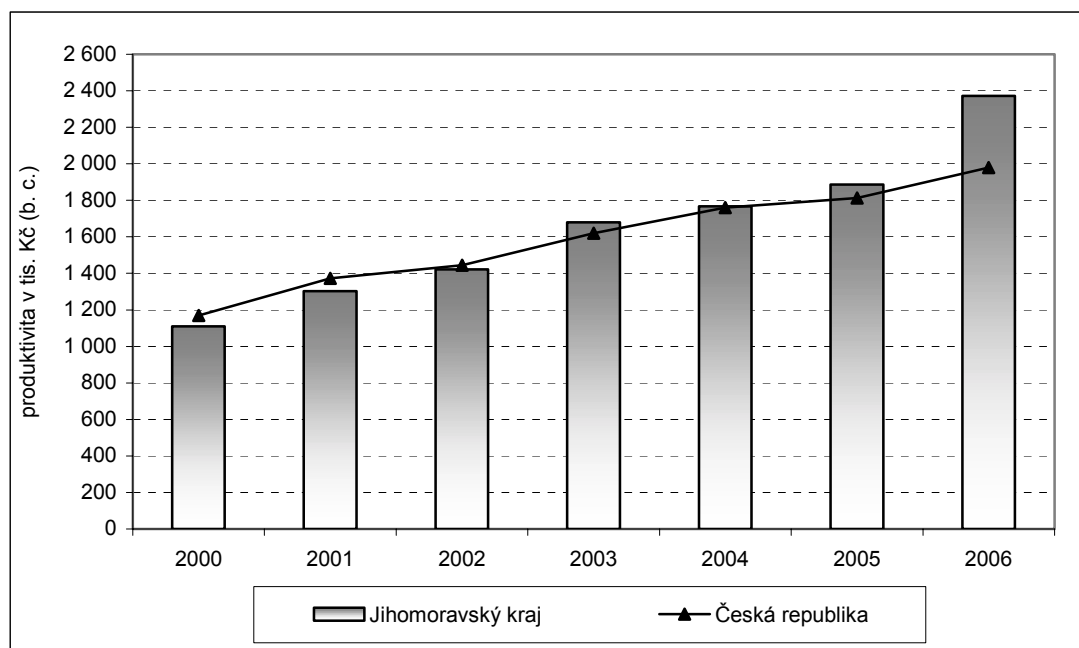
^{*)} stavební podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

¹⁾ bez promítnutí územních změn k 1. 1. 2005

²⁾ rozdíl v bodech

Ve sledovaném období došlo v Jihomoravském kraji k výraznému nárůstu produktivity práce. V porovnání s rokem 2000 vzrostla produktivita práce ze stavebních prací podle dodavatelských smluv o 113,7%, průměrný roční nárůst činil 13,5 %. V roce 2006 přesáhla v Jihomoravském kraji o jednu pětinu celostátní průměr a svojí hodnotou 2,4 mil. Kč v běžných cenách zařadila kraj na 2. místo v ČR. V meziokresním srovnání dosahovaly dlouhodobě nejvyšší produktivitu práce podniky v okrese Brno-město, kde zaznamenali oproti roku 2000 nárůst produktivity práce o 127,3 %.

Graf 2 Produktivita práce ze stavebních prací podle dodavatelských smluv v Jihomoravském kraji

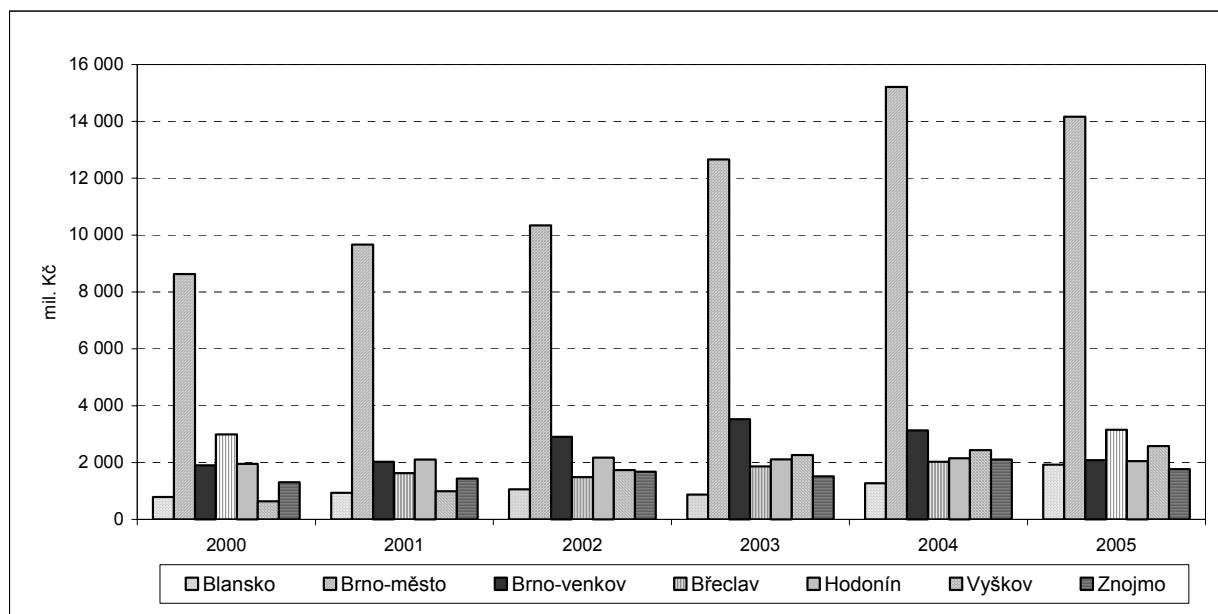

Podle podkladů z ministerstva průmyslu a obchodu o **územně členěných stavebních pracích** podle dodavatelských smluv došlo v roce 2005 k meziročnímu snížení objemu stavebních prací podle místa stavby

ANALYTICKÉ INFORMACE

se sídlem v Jihomoravském kraji o 2,2 %. Celkem byly v kraji realizovány stavební práce ve výši 27,7 mld. Kč, na tomto objemu se podílel především okres Brno-město, na který připadlo 51,1 % z celkového objemu těchto stavebních prací v kraji. Ve srovnání s rokem 2000 vzrostl objem stavebních prací podle místa stavby v kraji o více jak 52 %.

Graf 3 Stavební práce v tuzemsku podle okresu místa stavby v Jihomoravském kraji

Objem územně realizovaných stavebních prací v tuzemsku v porovnání k objemu stavebních prací v tuzemsku podle sídla podniku se ve srovnání s předchozími roky v roce 2005 mírně snížil. Za Jihomoravský kraj činil 75,7 % (v roce 2004 to bylo 82,1 %), při porovnání jednotlivých okresů byl tento podíl nejvyšší v okrese Vyškov (247,1 %), nejnižší byl naopak v Brně-městě (49,1 %).

Tab.4 Vydaná stavební povolení a orientační hodnota staveb v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2006

	2000 ¹⁾	2001 ¹⁾	2002 ¹⁾	2003 ¹⁾	2004 ¹⁾	2005	2006	Změna v %	
								2006/2000	průměrná roční
Vydaná stavební povolení celkem	22 002	17 383	16 612	18 314	20 344	19 735	18 227	-17,2	-4,6
v tom na stavby:									
budovy	8 738	8 459	8 317	9 288	9 481	9 149	9 645	10,4	1,7
v tom:									
bytové	5 097	5 145	5 218	5 904	6 054	6 013	6 703	31,5	4,7
nebytové	3 641	3 314	3 099	3 384	3 427	3 136	2 942	-19,2	-5,2
na ochranu životního prostředí	8 594	5 082	4 637	5 547	6 709	6 671	4 803	-44,1	-13,5
ostatní	4 670	3 842	3 658	3 479	4 154	3 915	3 779	-19,1	-5,2
Orientační hodnota staveb, na něž byla vydaná stavební povolení celkem (mil. Kč)	19 688	21 294	23 103	26 506	28 468	33 586	39 961	103,0	12,5
v tom na stavby:									
budovy	12 420	14 992	15 420	16 126	20 857	26 457	29 806	140,0	15,7
v tom:									
bytové	6 642	6 741	8 238	8 945	11 549	10 890	14 398	116,8	13,8
nebytové	5 778	8 251	7 182	7 181	9 308	15 567	15 408	166,7	17,8
na ochranu životního prostředí	4 279	3 569	4 477	7 034	3 764	3 168	4 719	10,3	1,6
ostatní	2 989	2 733	3 206	3 346	3 847	3 961	5 436	81,9	10,5
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení (tis. Kč)	895	1 225	1 391	1 447	1 399	1 702	2 192	144,9	16,1

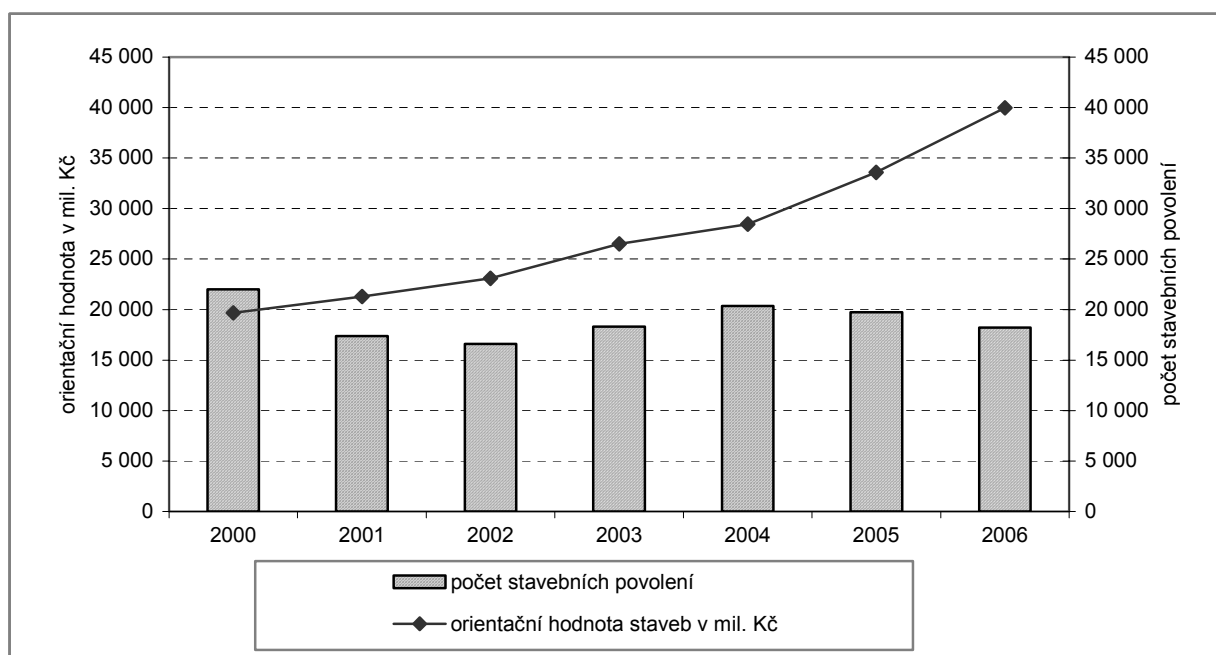
¹⁾ bez promítnutí územních změn k 1. 1. 2005

ANALYTICKÉ INFORMACE

V počtu **vydaných stavebních povolení** si Jihomoravský kraj dlouhodobě udržuje druhé místo za krajem Středočeským, přestože ve srovnání s rokem 2000 jejich počet klesl o 17,2 %. Vzhledem k růstu finanční náročnosti staveb však ve stejném období vzrostla orientační hodnota o 103,0 %. V průběhu let 2000 až 2006 se změnila struktura vydávaných stavebních povolení. Zatímco v roce 2000 bylo vydáno 8,6 tisíc povolení na stavby na ochranu životního prostředí, v roce 2006 to bylo o 44,1 % méně. Podíl těchto povolení klesl z 39,1 % v roce 2000 na 26,4 % v roce 2006. Ve stejném období však vzrostl počet stavebních povolení na bytové budovy z 5,1 tisíc na 6,7 tisíc, což v relativním vyjádření představuje nárůst o 31,5 %. V relativním vyjádření vzrostl podíl stavebních povolení na bytové budovy z 23,7 % v roce 2000 na 36,8 % v roce 2006.

V meziokresním srovnání připadá nejvyšší počet stavebních povolení v Jihomoravském kraji na okres Brno-venkov, kde se vzhledem k výhodné poloze v blízkosti krajského města a jeho snadné dostupnosti rozvíjí především výstavba nových bytových budov. Naopak převažující počet stavebních povolení na změny dokončených bytových budov vydaly stavební úřady ve sledovaném období v okrese Brno-město.

Graf 4 Počet stavebních povolení a orientační hodnota staveb v Jihomoravském kraji

Průměrná orientační hodnota na jedno stavební povolení se v Jihomoravském kraji oproti roku 2000 zvýšila o 144,9 % a v roce 2006 tak činila 2 192 tis. Kč. Nejvyšší průměrná hodnota (4 372 tis. Kč) připadala ve sledovaném období na stavební povolení vydaná v Brně-městě.

Ze všech uvedených skutečností vyplývá, že si stavebnictví, které patří k nejdynamičtěji se rozvíjejícím odvětvím národního hospodářství, udržuje v Jihomoravském kraji svoji významnou pozici a řadí kraj v této oblasti na jedno z předních míst v České republice. Stavebnictví také významně ovlivňuje regionální makroekonomické ukazatele. Na tvorbě hrubé přidané hodnoty v kraji v roce 2005 se odvětví stavebnictví podílelo 7,8 %, proti roku 2000 vzrostl tento podíl o 1 procentní bod.